

ΕΓΓΡΑΦΑ ΜΟΝΗΣ ΣΚΙΑΘΟΥ

Κατωτέρω παραθέτομεν 11 ἔγγραφα τὰ σχετιζόμενα μὲ τὴν Μοναστηριολογίαν τῆς νήσου Σκιαθοῦ τηρουμένης τῆς ὀρθογραφίας καὶ τῆς στίξεώς των. Ταῦτα, ἔκτος τῆς ἀναφορᾶς τοῦ στρατηγοῦ Καρατάσου, εἶνε ἀνέκδοτα καὶ εὐρίσκονται πάντα, ἔκτος ἑνός, ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου.

I

Ἐγγραφοὺν ἐπισκόπου Ἐγγενίου

(0,21×0,35).

Οἱ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἐπαρχίᾳ ἐντιμότατοι κληρικοί, εὐλαδέστατοι ἱερεῖς, χρήσιμοι προεστῶτες καὶ ἐπίτροποι, τίμιοι καρaboκυρέοι καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοί. Χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος ἀπὸ θεοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχή, εὐλογία καὶ συγχώρησις. Γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ τῆς νήσου Σκιαθοῦ τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας ἔκειτο ἱερὸν κᾶθισμα πεπαλαιωμένον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Χαραλάμπους, τὸ ὁποῖον θεῖῳ ζήλῳ πυρποληθεὶς ὁ παρῶν ὀσιώτατος ἐν μοναχοῖς κύρ Ματθαῖος ἀνοικοδόμησε καὶ ἀνακαίνισε αὐτὸ καὶ εἰς τὸ βέλτιστον ἔφερε δι' ἰδίας αὐτοῦ δαπάνης. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ οὐκ ἤρκεσαν τὰ ἴδια αὐτοῦ ἔξοδα καὶ ὑπέπεσεν εἰς μερικὸν χρέος, μὴ δυνάμενος ἐξαλεῖφαι αὐτό, ἀλλὰ περισσεῦον φαίνεται: ἐξ αἰτίας τῶν διαφόρων, διὰ τοῦτο ἔκρινε τὴν ἐκζήτησιν τῶν φιλελεημόνων ἡμῶν χριστιανῶν εὐεργεσίαν καὶ χάριν. Ὅθεν γινώσκοντες ἡμεῖς ταῦτα καλῶς, δεδώκαμεν τὴν ἄδειαν περιελθεῖν τὴν ἐπαρχίαν μας μετὰ τοῦ ἱερομονάχου αὐτοῦ κύρ Ἀνθίμου (ἐπιφέροντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ τίμα λειψάνα) ἐπιτραχῆλιον φορεῖν, ἁγιασμοὺς ἐπιτελεῖν, εἰς βοήθειαν ὑμῶν τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν Διὸ δέξασθε αὐτοὺς ἰλέῳ τῷ ὄμματι καὶ εὐμενεῖ τῇ διαθέσει καὶ βοηθήσατε καὶ ἐλεήσατε αὐτούς, ἄλλος μὲν παρηρησίαν, ἄλλος δὲ πρόθεσιν, ἄλλος σαραντάριον καὶ ἄλλος ὡς βουληθῆ, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ προαίρεσιν, ἄλλοι δὲ πάλιν ἐκ τῶν εὐλογημένων σας μαξουλίων, ὧν ἐχαρίσατο ὑμῖν ὁ Κύριος, οἵτινες λαμβάνοντες τὴν παρ' ὑμῶν δοθησομένην ἐλεημοσύνην θέλουσι μνημονεύουσι τὰ ὄνόματά σας εἰς ἕλας τὰς ἐκτενεῖς αὐτῶν δεήσεις καὶ θέλετε ἔχει πάντοτε ὑπέρμαχον, ἀντι-

λήπτωρα καὶ θερμὸν προστάτην τὸν ἄριον Χαραλάμπην. Ὅθεν, εὐλογημένοι χριστιανοί, μὴ φείδεσθε τὴν ἐλεημοσύνην καὶ μάλιστα τὴν διατοιαυτὰ ἱερὰ καταγῶγια γινομένην, ὅτι πολὺ τὸ ὄφελος τῆς ψυχῆς, πλήθος γὰρ ἁμαρτιῶν καλύπτει τὸ τῆς ἐλεημοσύνης εὐάρεστον ἔργον. Διὸ εὐμενῶς δεχόμενοι τοὺς ῥηθέντας πατέρας βοηθήσατε αὐτοῖς ἕκαστος καθὰ δυνάμειος ἔχει, ἵνα διὰ τῆς θεαρέστου ἡμῶν βοηθείας καὶ χάριτος, αὐτοὶ ἀνακουφισθῶσι τοῦ βάρους τῶν χρεῶν, ὑμεῖς δὲ οἱ ἐλεήσοντες ἔξετε τὸν μισθὸν ἀπειροπλασίονα παρὰ Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις σὺν τῇ εὐχῇ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν ἀμήν.

αωθ' σεπτεμβρίου ιε'.

† Ὁ Σκιαθοῦ καὶ Σκοπέλου Εὐγένιος πρὸς θεὸν εὐχέτης διάπυρος.

II

Ἐξομολόγησις μαίας Κυριτζοῦς.

(0,21×0,15)

Διὰ τῆς παρούσης μαρτυρίας φανερώνω ἐν φόβῳ θεοῦ, ἐγὼ ἡ Κυρατζοῦ μαμμὴ θυγατέρα τοῦ πορταρίτη, ὅτι μαυθάνοντας τὸν θάνατον τοῦ Χατζῆ σταματῆ¹ (ἐπειδὴ εἶμαι κληήρης καὶ ἀπὸ τὰ γηρατεῖα καὶ ἀπὸ ἀσθένειαν παραλυσίας) καὶ ἀκούσας ἔτι τὸ πρᾶγμα τοῦ γυρεύουσι νὰ τὸ ἀρπάξουσι ἐκεῖνοι ὅπου δὲν ἔχουσι νὰ κάμρουσι τελείως ἀπὸ τὴν κληρονομίαν του, καὶ ὁ γνήσιός του υἱὸς παπᾶ Γρηγόριος ἔ ἀληθινὸς κληρονομός του λυπεῖται καὶ καταρᾶται ἐκείνους ὅπου ἔγιναν αἰτία καὶ ἀφορμὴ τοιοῦτου κακοῦ, ὡσάν ὅπου τοῦ πέρνουσι τὴν κληρονομίαν του ξένοι ἄνθρωποι, ἦλθα εἰς τὸν ἑαυτόν μου καὶ ἐγνώρισα πῶς ἐγὼ εἶμαι ἡ αἰτία τοῦ τοιοῦτου κακοῦ. ἤκουσα δὲ καὶ πῶς ἔχουν νὰ ἀκολουθήσουν καὶ ἀφροισμοὶ καὶ φοβηθεῖσα ἐπροσκάλεσα τὸν ἄγιον σακελ-

1. Ὁ Χατζησταματῆς Ἰωάννης, πατὴρ τοῦ ἱερομ. Γρηγορίου, ἦτο πλουσιώτατος. Ὁ πλοῦτος τοῦτου ἐμφαίνεται ἐκ τῆς μεγάλης κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας τὴν ὅποιαν ἀφιέρωσεν εἰτα ὁ Γρηγόριος εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὡς καὶ ἐκ τῶν πολλῶν δανειστικῶν ἐγγράφων, τὰ ὅποια σώζονται ἐν τῇ ἀρχεῖφ τῆς Μονῆς, διὰ τῶν ὁποίων φέρεται δανείζων οὗτος σεβαστὰ ποσὰ εἰς διαφόρους συμπατριώτας του καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Κοινότητα τῆς νήσου. Ἀλλὰ τῆς μεγάλης ταύτης πατρικῆς του περιουσίας ὁ Γρηγόριος εἶχε καταστή, ὡς γνωστὸν, ἀπόδλητος διὰ πλεκτάνης, ὅτε ἐμόναζε εἰς τὴν σκήτην τοῦ ἁγ. Βασιλείου ἐν ἁγ. Ὀρει. Τὴν πλεκτάνην ταύτην ἔχει ὡς ὑπόθεσιν τὸ ἐγγραφοῦν τοῦτο ἀριστοτεχνικώτατα δὲ περιγράφεται ἡ πλεκτάνη αὕτη καὶ εἰς τὸ διήγημα τοῦ Ἀλεξ. Παπαδιαμάντη «τὸ Χατζόπουλο». Ὁ Χατζησταματῆς ἀπέθανεν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1798.

λάριον Σκιαθίου παπᾶ κυρ Ζαχαρίαν καὶ τὸν πνευματικὸν παπᾶ Νήφωνα καὶ τὸν κυρ Κωνσταντῆ γεωργίου, καὶ τοὺς ἐφανέρωσα ἐκεῖνο ὁποῦ εἶχα κρυφὸν ἀπὸ πολλοὺς ἕως τὴν σήμερον, διὰ νὰ εὐγῶ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, τὸ ὁποῖον εἶναι αὐτό. Μαρτυρῶ, μαρτυρῶ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ τῶν παρεστώτων ἱερέων του καὶ τοῦ κυρ Κωνσταντῆ γεωργίου, ὅτι ὁ Νικολάκις¹, ὁποῦ ὀνομάζεται υἱὸς τοῦ Χατζῆ σταμάτη, δὲν εἶνε υἱὸς του, οὐδὲ τῆς γυναικὸς του Χατζῆδηνας Γυρα ὡς, ἀλλὰ εἶναι υἱὸς γνήσιος τοῦ Γεωργάκι Χατζῆ ἰωάννου καὶ τῆς γυναικὸς του Τυλχαρῶς. ἔγινε δὲ ἡ ὑπόθεσις, ἔτσι. Ἡ Χατζῆδηνα εἶναι στεῖρα, καὶ οὔτε μὲ τὸν ἄλλον ἄνδρα ὁποῦ εἶχεν χρόνια πολλὰ ἐγέννησε παιδί, οὔτε μὲ τὸν Χατζῆ σταμάτη· πέρνούσα ἕμως αὐτὸν τὸν Χατζῆ σταμάτη μὲ ὀλίγον καιρὸν ἐκαμύθηκεν πῶς εἶναι ἐγκαστρωμένη· μὰ ἐπειδὴ ἐγὼ ἤμουν μαμμὴ καὶ δὲν ἤμποροῦσα νὰ κρυφθῆ ἀπὸ λόγου μου, μὲ ἔκραξεν καὶ μοῦ ἐφανέρωσεν τὸν σκοπὸν τῆς. μοῦ εἶπεν λοιπὸν, ἐπειδὴ ἐγὼ παιδί δὲν κάμνω θέλω πάρω τῆς νύμφης μου τὸ παιδί ὁποῦ εἶναι ἐγκαστρωμένη, καὶ εἶμαι μὲ αὐτὴν συμφωνημένη νὰ τὸ κάμω διὰ ἑδικόν μου καὶ παρακαλῶ σε νὰ συνεργήσης τοῦ λόγου σου εἰς αὐτὴν τὴν δουλείαν καὶ ἐγὼ σὲ εὐχαριστῶ. Ὅταν λοιπὸν ἐγέννησεν αὐτὸ τὸ παιδίον ἡ Τυλχαρῶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας τῆς γέννας τῆς, τὸ ἐπῆρα ἐγὼ τὴν νύκταν καὶ τὸ ἐπῆγα εἰς τὴν Χατζῆνα γυναῖκα τοῦ Χατζῆ σταμάτη, ἡ ὁποία ἐκάθητο εἰς τὰ σκαμνία τάχα πῶς τῆς ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ γεννήσῃ καὶ τὸ ἔβαλα ἀπὸ κάτω τῆς· ἦτον δὲ παρὸν καὶ ἡ μακαρίτισσα Μελαχρίτζα γυνὴ τοῦ μακαρίτου Γεωργίου γαλάνη, ἡ ὁποία ἦτον καὶ αὐτὴ τετρασμένη. Αὐτὰ πάλιν ὁμολογῶ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων καὶ ἂν τύχει χρεια θέλω τὰ ὁμολογήσει καὶ ἔμπροσθεν δλης τῆς Σκιαθίου². ὅταν δὲ αὐτὰ δλα ἐγέννηκαν ἔλειπεν ὁ Χατζῆ σταμάτης εἰς τὴν Πόλιν. καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ ὑπόθεσις δλη τοῦ ψεύτικου υἱοῦ τοῦ Χατζῆ σταμάτη, τὴν ὁποίαν ἔβαλα τὸν παπᾶ σακελλάριον καὶ τὴν ἔγραψεν εἰς χαρτὶ διὰ νὰ στέκεται παντοτινὸς μάρτυρας³.

1. Ὁ Νικολάκις οὗτος, ὅστις διὰ θίου ὑπεγράφετο ὡς Χατζησταμάτης, μετηνάστευσε ἀργότερον εἰς τὴν νῆσον Σκόπελον, ὅπου καὶ ἐνουμφεύθη. Οἱ ἀπόγονοι του μετέβηλόν τὸ ἐπίθετόν των εἰς Νικολαΐδης· ὁ υἱὸς του δὲ Γιαννιὸς καὶ ἐγγονὸς του Νικολάκις ἐξελέγησαν καὶ πολλακίς βουλευταὶ τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου.

2. Ὡς σημεῖοι ὁ ἐπίσκοπος Ζητούνιου Δωρόθεος εἰς ἄγραφόν του σωζόμενον ἐν τῷ ἀρχεῖφ τῆς Μονῆς πράγματι «ἅπας ὁ λαὸς τοῦ Κάστρου τῆς Σκιαθίου ἰσρωμένοι καὶ λαϊκοὶ ἤκουσαν παρὰ τῆς μαμμῆς μὲ τὸ ἐν φόβῳ θεοῦ καὶ τῆς ψυχῆς τό, ὅτι, ὁ Νικολάκις ὁ λεγόμενος υἱὸς τοῦ ποτε Χατζησταμάτη, δὲν ἦτο υἱὸς αὐτοῦ, ἀλλ' υἱὸς τῆς Τυλχαρῶς καὶ τοῦ ποτε Γεωργίου Χατζηιωάννου».

3. Ἡ ἐφομολόγησις αὕτη τῆς μάλας Κυρατζοῦς μετὰ «γράμματος τῆς Κοινό-

III

Ἐπιστολὴ Νήφωνος πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην

Γρηγόριον Ε'

(0,24X0,17)

Τῷ παναγιωτάτῳ θειοτάτῳ τε καὶ σεβασμιωτάτῳ καὶ ὡς ἀληθῶς θεοπροβλήτῳ Οἰκουμενικῷ πατρὶ καὶ δεσπότῃ κυρίῳ κυρίῳ Γρηγόριῳ, τὴν ἐκ παντὸς χρέους δουλικὴν προσκύνησιν, μετ' ἐξαιτήσεως τῶν παρὰ Θεοῦ σωτηριωδῶν ἀγαθῶν¹.

Εἶναι ἴσως γνωστὸν εἰς τὸ ἔνθεον αὐτῆς ὕψος, ἔτι ἀπὸ Σμύρνης²,

τητος τῆς νήσου Σκιάθου κατησφαλισμένου τῇ κοινῇ σφραγίδι καὶ γεγραμμένου τῇ πέμπτῃ Μαρτίου 1798» ὑπεβλήθη διὰ τοῦ Κωνσταντινίου Γεωργίου, ἐπιτρόπου τοῦ ἱερομ. Γρηγόριου, εἰς τὸν Οἶκον. Πατριάρχην Γρηγόριον Ε'. Τότε ὁ Γρηγόριος ἐξέδωκε τὸ περίφημον ἀπὸ 1798 ἐν μηνὶ Ἀπριλίῳ πατριαρχικὸν Γράμμα, διὰ τοῦ ὁποῦ διετίσσετο ὁ ἐπίσκοπος Ζητουνοῦ Δωρόθεος, ὅτις θὰ ἤρχετο εἰς τὴν Σκιάθον ἐξαρχικῶς πρὸς ἐκτέλεσιν ἐκκλησιαστικῶν τιμῶν ὑπουργημάτων, ν' ἀναλάβῃ καὶ «τὴν ἐξέτασιν καὶ ἔρευναν τῆς ἀληθείας καὶ περὶ τῆς υποθέσεως ταύτης». Προσεκαλοῦντο δὲ πάντες οἱ γνωρίζοντές τι ἐκ τῶν κατοίκων τῆς νήσου περὶ τῆς πλεκτάνης ταύτης, ν' ἀναφέρωσι τοῦτο εἰς τὸν ρηθέντα ἐπίσκοπον. Ἐὰν δὲ «χαριζόμενοι ἢ ἄλλως πως σιωπήσωσι τὴν ἀλήθειαν, ὁμοῦ πάντες ἀφορισμένοι εἴησαν καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι, αἱ πέτραι καὶ ὁ σίδηρος λυθείησαν, αὐτοὶ δὲ μηδαμῶς, ἢ ὀργῇ τοῦ θεοῦ εἴη ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἡ μερὶς αὐτῶν μετὰ τοῦ προδότου Ἰούδα καὶ προκοπὴν μήποτε ἴδοιεν ἐν οἷς ἐργάζονται, μένοντες καὶ πάσαις ταῖς πατριαρχικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνοι καὶ ὑπόδοικοι». Τὸ πατριαρχικὸν τοῦτο Γράμμα ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Τρ. Εὐαγγελίδου ἐν τῷ περὶ Σκιάθου ἔργῳ του.

Ὁ Ζητουνοῦ Δωρόθεος ἦλθε πράγματι εἰς τὴν Σκιάθον καὶ ἐξήτασεν ἐπακριθῶς τὰς τῆς ἀναθεθείσης εἰς αὐτὸν υποθέσεως, ἔχων ὡς δοηθὸν καὶ τὸν ἱεροδ. Μακάριον, ἐξαρχικῶς ἐπίσης ἀποσταλέντα. Ἀποδειχθείσης δὲ πλήρως τῆς πλεκτάνης ἢ παρουσίας τοῦ Χατζησταμάτη περιήλθεν εἰς τὸν γνήσιον υἱὸν του καὶ νόμιμον κληρονόμον ἱερομ. Γρηγόριον, ὅστις διὰ τοῦ ἀπὸ 1798 Ἰουνίου 15 ἀφιερωτηρίου ἐδώρησεν ταύτην εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Μονῆς σώζεται σημεῖωμα τοῦ Δωροθέου καὶ Μακαρίου ἀπὸ 1798 Ἰουνίου 8, διὰ τοῦ ὁποῦ δηλοῦν, ὅτι «ἦλθον διὰ νὰ ἐρευνησῶσιν ἀκριθῶς τὸσον τὸν καθολικὸν κληρονόμον τοῦ ποτὲ Χατζησταμάτη, ὅσον καὶ τὴν παρουσίαν αὐτοῦ ἅπασαν κινήτην καὶ ἀκίνητην».

1. Τὴν παροῦσαν ἐπιστολὴν, ὡς ἀναγράφεται εἰς τὸ ἐπισθεν μέρος ταύτης, ἔγραψεν ὁ διδάσκαλος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος, τοῦ ὁποῦ προσωπικὸς φίλος καὶ ὁμοιδεάτης (ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς τελείσεως τῶν μνημοσύνων) ἦτο ὁ ἱερομ. Νήφων. Ὁ Ἀθανάσιος ἔγραψε καὶ ἰδιαιτέραν προσωπικὴν σχετικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον Ε' ἀπὸ 20 Αὐγούστου 1797 ἐξ ἄγ. Ὄρους.

2. Ὁ Γρηγόριος Ε' ἀνῆλθεν ὡς γνωστὸν εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Σμύρνης τῆς ὁποίας προέστη ἀπὸ 1785—1797.

ὅτι δοῦλος τις αὐτῆς ἀνάξιος, ἦτοι ὁ τὴν παροῦσαν γράφων ἐγὼ ἐν ἱερομονάχαις ἐλάχιστος Νήφων τοῦνομα, με συνοδίαν τινῶν ἀδελφῶν τὸν Θεὸν ἐκζητούντων, ὑπήρχομεν παρικοῦντες κοινῶς ἐν τινι σκληροτάτῃ γωνίᾳ τῆς νήσου Ἰκαρίας. Ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν πληθυνόντων καὶ πόρου τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων μηδαμῶθεν ἔντος, μήτε ἱκανοῦ μήτε μετρίου, ἔτι δὲ καὶ τοῦ τόπου, ὡς ἡ πολυχρόνος ἔδειξε πείρα νοσοποιοῦ ὄντος τε καὶ ἐπιγνωσθέντος, ὥστε τοὺς πλείστους τῶν ἀδελφῶν ἀεὶ κείσθαι νοσοῦντας, ἠγαγκάσθημεν ἐκ τῶν δύο τούτων εὐλογωτάτων αἰτίων ἵνα μετοικήσωμεν εἰς ἕτερον τόπον, τὰ τε χρειώδη εὐμαρέστερον πορίζοντα καὶ πρὸς ὑγείαν καλῶς ἔχοντα· καὶ τοιοῦτος ἄρα ἡμῖν ἀνεφάνη ἐκ θειοτέρας προνοίας ἡ Σκιάθος νήσος. Ἦν γὰρ ἐκεῖθεν πρὸ πολλοῦ μονάσας παρ' ἑμοὶ νεανίας τις, ὃς εἶχεν ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ γῆν ἱκανὴν μητρῴαν ἀπὸ κληρονομίαν'. Καὶ τοίνυν σκεψάμενοι, ὡς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης δυνάμεθα τὸν ἐπιούσιον ἄρτον πορίζεσθαι, συνέγνωμεν ἐκεῖσε μετοικήσθηναι, καὶ δὴ καὶ μετοικήσθημεν εἰδήσει καὶ ἀποδοχῇ τελειοτάτῃ καὶ χαρισιστάτῃ τινῶν φιλοχρίστων οἰκητόρων καὶ προύχόντων τῆς νήσου. Ἐνταῦθα γοῦν ἐπιλεξάμενοι τόπον καὶ πρὸς ὑγείαν ἐπιτήδειον (Ἀγαλλιανοὶ ὄνομα τῷ τόπῳ), κελλῖα τε ὀλίγα ἐπήξαμεν καὶ Νάον ἱερόν, διὰ τῶν θεσπεσίων αὐτῆς εὐχῶν ἀνεγειράμεν εἰς ὕμνον καὶ δόξαν τοῦ θεοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, τὰ πάντα σὺν ἐνδείᾳ πολλῇ καὶ ἐξ ἐλέους τῶν φιλοθῶν ψυχῶν².

1. Πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τοῦ ἱεροῦ Γρηγορίου Κατξηστμάτης, ὅστις δι' ἐμπαρτύρου γράμματος ἀπὸ 17:2 Αὐγούστου 3 ἐπιβεβαιωμένος καὶ ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Σκιάθου καὶ Σκοπέλου Ματθαίου, εἶχεν ἀφιέρῳσαι ἅπασαν τὴν ἐν Σκιάθῳ μητρικὴν του περιουσίαν εἰς τὴν ἐν Ἰκαρίᾳ Μονήν. Τὴν δωρεὰν ταύτην ὁ Γρηγόριος μετέβησε τῷ 17:8 εἰς τὴν ἐν Σκιάθῳ Μονήν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφιέρωσε τῷ αὐτῷ ἔτει καὶ τὴν εἰς χεῖρας του περὶ ληθούσαν πατρικὴν περιουσίαν.

2. Ἐκτὸς τῶν Σκιαθίων, οἵτινες συνέβαλον εἰς τὴν ἱδρυσιν καὶ διατήρησιν τῆς Μονῆς διὰ διαφόρων δωρεῶν, καὶ οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Ἰθάρας μεγάλως ἐβοήθησαν τὴν Μονήν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ὁ ἡγούμενος Γρηγόριος Κατξηστμάτης ἐν τῇ ἀπὸ 1812 Αὐγούστου 31 ἐπιστολῇ του «τοῖς τιμιωτάτοις καὶ εὐγενεσιότοις προκρίτοις καὶ προεστῶσι καπετανείοις καὶ λοιποῖς πᾶσι χριστιανοῖς τῆς Θεοσώστου νήσου «Ἰθάρας» σημειοῖ τὰ ἑξῆς. «Ἐξ ἀρχῆς ὅπου σὺν Θεῷ ἄρχισε νὰ κτιζεταὶ καὶ νὰ λαμβάνη σύστασιν τοῦτο τὸ ἱερόν ἡμῶν Κοινόδιον, οἱ πλέον ζηλωταὶ καὶ αὐτοκίνητοι συνδρομηταὶ ὁποῦ εἰς τοῦτο τὸ θεάρεστον καὶ ψυχροσωτήριον ἔργον καὶ ἐβοήθησαν με πλουσιοδωρεὰς καὶ μᾶς ἐγκαρδίωταιν με συμπαθητικὰς ὑποσχέσεις καὶ παρηγορίας, ἐστάθητε ἡ φιλόθεος εὐγένειά σας. Καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν κατὰ τὰς ὑποσχέσεις σας δὲν ἐλείφατε νὰ κάμψετε καθέννας καὶ ἀπαξ καὶ δις τὸ προαιρετικόν σας ἔλεος, οἱ μὲν

ἀλλὰ καὶ οὕτω γενόμενον καὶ πρὸς τὸ τέλειον, οἶμαι, τῷ χρόνῳ ἐλεύσεται τὸ μονύδριον τοῦτο. Διὰ τοῦτο καὶ βουλόμενος ὁ ταπεινὸς ἐγὼ, ἵνα ἢ ἀνώτερον τῶν ἐπηρειῶν τῶν κατακαιροῦς ἐπισκόπων, δεῖν ἔγνων τὴν ἱεράν ταύτην νοσίαν ἐπὶ τῶν θείων γονάτων τῆς πατριαρχικῆς προστασίας θεῖναι, τῆς κραταιᾶς καὶ ἀπροσίτου τοῖς τολμηροῖς· καὶ δὴ δέομαι· καὶ ἰκετεύω θερμῶς τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιωτάτην μοι Παναγιώτητα μετὰ τῆς περι αὐτὴν θειοτάτης καὶ ἀγιωτάτης Συνόδου, ἵνα μὴ παρίδῃτε τὴν τούτου σμικρότητα, ἀλλὰ καταξιώσητε καὶ τοῦτο τῆς τοῦ σταυροπηγίου σεβασμιότητος, διὰ τοῦ προσκυνητοῦ ὑμῶν Σιγιλλιώδους γράμματος· ἐν ᾧ αὐτὴ πρώτη ἔσται μνημνευομένη κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον, ἣν καὶ εὐχόμεθα ἀκράδαντον διαμένειν ἐπιμῆκιστον ἐπὶ τῆς υπερτάτης Ἐδρας· καὶ ἡς, οὐ μόνον κατὰ τὸ κοινὸν χρέος, ἀλλὰ καὶ ἰδιαίτερον ὑπογραφόμεθα,

δοῦλοι ταπεινότατοι καὶ τέκνα εὐπειθέστατα

Αὐγούστου 28 1797

εἰς τὰς θείας αὐτῆς ἐπιταγὰς

Νήφων ἱερομόναχος καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί!

IV

Ἀναφορὰ στρατηγοῦ Καρατάσου.

(0,36×0,24)

Πρὸς τὸ σεβαστὸν

Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Ἀληθῆς μαρτυρία καὶ θεβαία ἀπόδειξις κάμῳ τοῦ στρατηγοῦ Καρατάσου² εὐρισκομένου μοι ἐν τῇ νήσῳ Σικιάθῳ, ὄντες ἀκόμη καὶ ἄλλοι διὰ χρημάτων, οἱ δὲ δι' ἀπειρωμάτων καὶ ἄλλοι δι' εἰκόνων ὁποῦ αὐτοθελήτως ἐδέχθητε· ὅθεν δικαίως καὶ σὰς φρονούμεν καὶ σὰς γνωρίζομεν συνδρομητὰς καὶ εὐεργέτας μας».

1. Κατόπιν τῆς παρακλητικῆς ταύτης ἐπιστολῆς ἐξεδόθη τῷ 1797 κατὰ μῆνα Σεπτεμβρίου ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου Ε' τὸ πρῶτον σιγιλλιῶδες Γράμμα τῆς Μονῆς. Τοῦτο ἐδημοσιεύθη ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Τρ Ἐθαγγελίδου.

2. Ὁ Καρατάσος ἐκ Δοβρᾶ τῆς Βερροίας καταγόμενος ἀνεδείχθη κατ' ἀρχὰς ὡς ὄπλαρχηγὸς ἀγνωρισμένος ὑπὸ τῆς Πύλης, ὑποστηρίξας ἐπὶ 30ετίαν τοὺς χριστιανοὺς τῆς Μακεδονίας. Μετὰ τὴν ἀτυχή ἔκβασιν τῆς ἐπαναστάσεως τῆς Ν. Μακεδονίας, τῆς ὁποίας εἶχεν ἀγνωρισθῆ ἀρχιστράτηγος κατήλθεν εἰς τὴν ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα καὶ ἐκεῖ ἠγωνίσθη μέχρι τέλους τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτῆς. Διεκρίθη ἐν Πέτῳ, Εὐβοίᾳ, Ἀλοννήσῳ, Τρικκέροις, Σικιάθῳ καὶ Σχοινολάκκῳ, ὅπου πρῶτος ἐνίκησε τὸν στρατὸν τοῦ Ἰμβρατῆ. Ἐπὶ Κ

Καπετανέοι' καὶ στρατιῶται Ἕλληνες ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει τῇ δεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός· ἐξαίφνης ἐφάνη ὁ ἐχθρικός στόλος τῶν ἀγαρηνῶν δέκα πέντε μίλια μακρὰν ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Σκιάθου· ἰδόντες δὲ αὐτὰ ἡμεῖς καὶ πληροφορηθέντες ὅτι ἐχθρικά πλοῖα εἰσίν, χωρὶς ἀναβολῆν ἐσυναθροίσθημεν ἅπαντες οἱ καπετανέοι μὲ τοὺς στρατιώτας διὰ νὰ συμβουλευθῶμεν καὶ νὰ προμελετήσωμεν τοὺς τρόπους ἔπου ἔχομεν νὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ ἀντιπολεμήσωμεν τὸν ἐχθρὸν μας. Ὅθεν ὁ πρῶτος στοχασμὸς καὶ ἡ κοινὴ γνώμη πάντων ἐστάθη τὸ νὰ ἐμβάσωμεν μέσα εἰς τὸ Κάστρον· τὸ πρᾶγμα, τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παῖδια καὶ ἔπειτα ἀφόβως καὶ ἀμερίμνως νὰ παραταχθῶμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μας εἰς πόλεμον. Ἐγράψαμεν λοιπὸν πρὸς τοὺς εἰς τὸ Κάστρον κεκλεισμένους Σκιαθίτας παρακαλοῦντας αὐτοὺς νὰ μᾶς κάμωσι αὐτὴν τὴν χάριν νὰ ἐμβάσωσι τὰ γυναικόπαιδα εἰς τὸ Κάστρον καὶ δὲν ἠθέλησαν. Ὅθεν βλέποντες οἱ λοιποὶ καπετανέοι ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἐπλησίαζε ἀπεφάσισαν νὰ ἐμβαρκαρισθῶσι ὅλοι μὲ τοὺς συντρόφους των σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις μέσα εἰς τὰ πλοῖα ὅπου εἰς τὸν λιμένα τῆς Σκιάθου εὐρίσκοντο νὰ διασωθῶν μὲ τὸ σκότος τῆς νυκτός εἰς ὅποιον ἄλλο μέρος ἤθελε ἡμπορέσουν. Ὅθεν ἐγὼ ὡς ἀρχηγὸς τοῦ λαοῦ καὶ πρῶτος τῶν καπετανέων φοδηθεὶς τὴν κρίσιν τοῦ θεοῦ καὶ συμπονέσας τὴν τοσοῦτων ἀλ-

ποδιστρίου διωρίσθη ἀρχηγὸς τῆς ἐβδόμης χιλιαρχίας· ἀπέθανε δὲ τῷ 1830 ἐν Ναυπάκτῳ. Δεξιὸς βραχίον τοῦ Καρατάσου ὑπῆρξεν ὁ Σκιαθίσις ἀγωνιστῆς Θωμᾶς Γεωργίου.

1. Ὁ στρατηγὸς Καρατάσος εὐρίσκετο τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐν τῇ νήσῳ Σκιάθῳ μετὰ τῶν ὀπλαρχηγῶν Διαμαντῆ, Γάτσου, Κόττα Ἰσάμη Καρατάσου καὶ ἀρκετῶν στρατιωτῶν καὶ προσφυγικῶν οικογενειῶν· παρέμεινον δ' οὗτοι πάντες εἰς τὸν συνοικισμὸν τῶν Λιμνίων, ὅστις ἄμα τῇ ἐνάρξει τῆς ἐπαναστάσεως εἶχε μείνει ἔρημος, τῶν Λιμνίων καταφυγόντων εἰς τὸ Κάστρον. Τὰ κατὰ τὴν συναφθεῖσαν μάχην ἐν Σκιάθῳ, καθ' ἣν νικηταὶ ἀναδειχθῆσαν οἱ Ἕλληνες, βλέπει τις ἐν Γρ. Εὐαγγελίδου. Ἡ νῆσος Σκιάθος σ. 116 κ. ἐξ.

2. Κάστρον ὠνομάζετο, ὡς γνωστόν, ἡ μεσαιωνικὴ πόλις Σκιάθος, ἡ εἰς τὸ θόρειον ἄκρον τῆς νήσου καὶ ἐπὶ ἀποτόμου χερσονήσου κειμένη.

3. Ἡ ἄρνησις τῶν κατοίκων τοῦ Κάστρου, ὅπως δεχθῶσι τὰ γυναικόπαιδα ταῦτα, ἀσφαλῶς ὤφειλετο εἰς τὸ γεγονός τῆς ἐλλείψεως χώρου, καθότι ἐντός αὐτοῦ, ἄμα τῇ ἐκρήξει τῆς ἐπαναστάσεως, κατέφυγον καὶ εὐρον περιθάλφιν πλεῖστοι ὅσαι προσφυγικαὶ οικογένειαι ἐκ τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Χαλκιδικοῦ κῆς. Ἐν τούτοις ὅμως ἡ ἄρνησις αὐτὴ ἐξῆψε τὴν μῆνιν τῶν ὀπλαρχηγῶν πρὸς κατάληψιν τοῦ Κάστρου τῆς Σκιάθου, ἣτις καὶ συνετελέσθη τῇ 14 Ἰουνίου 826. Οὐκ ὀλίγον ὅμως εἰς τοῦτο συνετέλεσε καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀπλαρχηγῶν ν' ἀρπάσωσι τὸν ἐν τῷ Κάστρῳ πλοῦτον, οὐ μόνον τῶν Σκιαθίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ διαφόρων προσφύγων.

λοδαπῶν καὶ ξένων ἔπου ἐκεῖ εἰς τὴν Σικιάθον εὐρίσκοντο αἰχμαλωσίαν καὶ ἀπώλειαν ὁποῦ ἔμελλε νὰ πάθουν, ἐσύναξα πάλιν ὄλους τοὺς καπετανέους, τοὺς ἐπαρεκάλεσα, τοὺς ἐσυμβούλευσα νὰ μὴ ἀναχωρήσουν ἀπὸ τὴν Σικιάθον, ἀλλὰ νὰ σταθοῦν ἐκεῖ μαζί μου καὶ μὲ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου ἔχωμε νὰ κινήσωμεν εἰς τέλος τὸν ἐχθρόν μας, καθὼς καὶ ἐγένετο. Τὰς δὲ γυναῖκας καὶ τὰ παιδία καὶ ἔσοι ἄλλοι δὲν ἦσαν ἀξιοὶ διὰ πόλεμον τοὺς ἔστειλα ὄλους νὰ κλεισθοῦν μέσα εἰς τὸ ἱερὸν μοναστήριον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Εὐαγγελίστριας καὶ μὲ ὄλον ὁποῦ ἦτον καὶ εἶνε ἐμποδισμένη ἐξαρχῆς τῶν γυναικῶν ἢ εἰσόδος εἰς τοῦτο τὸ κοινόδιον, βλέποντας ὅμως τὴν ἐπιστολὴν μου ὁ ταπεινὸς ἠγούμενος τοῦ μοναστηρίου παπᾶ Ἀλύπιος καὶ συμπονέσας καὶ αὐτὸς τὴν τσοῦτων ψυχῶν ἀπώλειαν, ἔλυτε τὴν πατροπαράδοτον ἐκείνην ἐντολὴν καὶ καλὴν συνήθειαν. "Ὅθεν ἀνοίξας τὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου ἅμα δὲ καὶ τὰς πατρικὰς ἀγκάλας του, ἐδέχθη ἔσωθεν ὄλους μικροὺς καὶ μεγάλους πλουσίους καὶ πένητας· καὶ ὄχι μόνον εἰς τοῦτο ἐφάνη ἢ καλοκαγαθία τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ ὄλην τὴν ἐσοδείαν τοῦ μοναστηρίου καὶ τὴν ἀναγκαίαν ζωστροφίαν τῶν πατέρων προθύμως καὶ ἀλύπως κατ' ἔδαπάνησε, καὶ ἔτι χρείας καλούσης ἐτοίμως εἶχε καὶ αὐτὴν τὴν ἴδιαν ψυχὴν ἀπωλέσαι κατὰ τὴν τοῦ Κυρίου ἐντολὴν, ἵνα σωθῶσι ὄλοι οἱ κινδυνεύοντες ξένοι καὶ αὐτόχθονες. Πρὸς τούτοις ἔτι καὶ ἔσοι ἐδικοί μας στρατιῶται εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἐλαθῶθησαν ὄλους εἰς τοῦτο τὸ μοναστήριον τοὺς ἔστειλαμεν καὶ ἐκεῖ ἐστάθησαν καὶ ἐνοσοκομήθησαν δύο καὶ τρεῖς μῆνας ἔως οὐ ἰατρεύθησαν. Αὐτὰ λοιπὸν ὁποῦ γράφωμεν καὶ μαρτυροῦμεν ἐν φόβῳ θεοῦ ἔγιναν τότε, ὅμως καὶ ἔως τὴν σήμερον ἡμέραν αὐτὸ τὸ πτωχικὸν μοναστήριον πολὴν πείραξιν ἔχει ἀπὸ ὄλους ὁποῦ εὐρίσκονται εἰς αὐτὰ τὰ μέρη καὶ θαλασσινοὺς καὶ στρατιώτας καὶ πολλὰς καὶ διαφόρους ζημίας δοκιμάζει, διότι ὄλοι εἰς κάθε χρείαν τους καὶ ἀνάγκην εἰς τὸ μοναστήριον τρέχουσι καὶ ὄλοι βοήθειαν καὶ παρηγορίαν εὐρίσκουσι, ἐπειδὴ εἰς αὐτὴν τὴν νῆσον ὄλην ἔξωθεν τοῦ Κάστρου οὔτε μοναστήριον ἄλλο¹, οὔτε ἐργαστήριον εὐρίσκεται, διὰ νὰ εὐρῶ κανεῖς ἐκεῖνο

1. Τὸ ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ Καρατάσου σημειούμενον δὲν εἶνε ἀκριβές. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εὐρίσκοντο ἐν ἐνεργείᾳ, ἐκτὸς τῆς Μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ αἱ Μοναὶ τῆς νήσου: τῶν Βισοθίων τῆς Θεοτόκου, τοῦ Γενεθλίου τοῦ Προδρόμου, τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Κρυφοῦ, ἴσως δὲ καὶ ἡ τοῦ ἁγ. Καραλάμπους. Ἐκ τῶν ἄλλων Μονῶν τῆς νήσου, ἡ μὲν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου εἶχε διαλυθῆ, ὡς γνωστὸν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, αἱ δὲ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τοῦ Κάστρου καὶ τῆς Ἀποτομῆς τοῦ Προδρόμου ἦσαν διαλελυμέναι ἀπὸ χρόνων.

ὅπου χρειάζεται. Στοχασθῆτε λοιπὸν σὰς παρακαλῶ με φόβον θεοῦ ὅλοι οἱ τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἔγκριτοι τὴν μεγάλην φθορὰν καὶ τὸν ἀφανισμόν ὅπου διαπαντός εἰς αὐτὸ τὸ ἱερὸν καὶ σεβάσιμον κοινόβιον γίνεται, καὶ προστατεύσατε αὐτὸ με ἔλπην σὰς τὴν προθυμίαν καὶ δύναμιν, ἵνα προστατεύσῃ καὶ ὑμᾶς ἡ Κυρία Θεοτόκος. Καὶ ἀνίσως δὲν ἔχετε τὸν τρόπον με τὸ ἔργον, κἂν διὰ λόγου ὁδοῦ τοῦ τὴν ἀναγκαίαν βοήθειαν. Αὐτὸ τὸ ἱερὸν μοναστήριον ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὅπου ἐκτίσθη εἰς ἔλεον αὐτὸ τὸ διάστημα ὅπου εὐρίσκετο ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς Τουρκίας, δὲν ἐπλήρωσε περισσότερον δόσιμον δι' ἄλλας τὰς ἐπικαρπίας καὶ εἰσοδήματα ὅπου τὸν καθέκαστον χρόνον ἐγένοντο ἀπὸ τὰ ὑποστατικά του, παρὰ εἰκοσιπέντε γρόσια μόνον¹, καθὼς εἶναι φανερὸν ἀπὸ τὰ πατριαρχικά σιγιλλιώδη γράμματα καὶ ἀπὸ τὰς ὑπογραφὰς τῶν κάθε χρόνον βοϊδοδάδων ὅπου ἐλάμβανον τὰ συνήθη εἰκοσιπέντε γρόσια. Ὅθεν δὲν εἶναι πρέπον καὶ δίκαιον νὰ δωθῇ καὶ νὰ θεβαιωθῇ καὶ παρ' ὑμῶν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὁμολογούντων χριστιανῶν εἰς αὐτοὺς αὐτὸ τὸ προνόμιον; διὰ νὰ δέωνται ἐκτενῶς πρὸς τὸν θεὸν καὶ προθύμως εἰ ἐν αὐτῷ εὐρισκόμενοι σεβάσιμοι πατέρες ὑπὲρ τῆς υἰγιας καὶ σωτηρίας ὑμῶν καὶ εἰρηνεας ἐνδοξοῦ ἀποκαταστάσεως ἔλου ἡμῶν τοῦ ἔθνους.

καπετάνος

Καρατάσος²

βεβαιώνω³.

V

Ἔγγραφον Ἀρεοπαγιτῶν

(0,19×0,15)

Δυνάμει τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξετάσαντες εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας θεοτόκου τοῦ Εὐαγγελισμοῦ (κοινόβιον) διὰ τὰ πράγματα τοῦ

1. Ἐν ἀρχῇ ἡ Μονὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐπλήρωσε δέκα γρόσια κατ' ἔτος. κατόπιν ὁμως «οἱ πατέρες συμπαιθεῖα κινούμενοι καὶ φιλαδελφία ἐκόντες ἡτήσαντο διορισθῆναι τὴν κατ' ἔτος αὐτῶν σιδουσίαν εἰς γρόσια εἰκοσιπέντε», ὡς τὸ δευτέρον σιγιλλιώδες Γράμμα τῆς Μονῆς Πατριάρχου Καλλινίκου Ἐ' ἀναγράφει.

2. Ἡ ἀναφορὰ αὕτη εἶνε ἐνυπόγραφος διὰ σφραγίδος ρομβοειδοῦς φερούσης ἄνωθεν στέμμα μετὰ σταυροῦ καὶ κάτωθεν τὰ γράμματα TACIOC.

3. Ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Τρ. Εὐαγγελίδου. (βλ. Εὐαγγελίδου ἐνθ. ἀν. σ. 208 κ. ἐξ.).

«Θεολογία» Τόμος ΙΔ'

ἀποθανόντος ἐκεῖ μοναχοῦ Χατζῆ-Ἀβραμίου¹, εὐρομεν εἰς φιλοῦς παρὰδες παλαιούς ὀκ. τρεῖς καὶ δράμια τριακόσια ἐγδοήκοντα, ἤτοι ὀκ. 3,380 καὶ εἰς διάφορα ἀσήμια ὀκ. δύο καὶ μισήν, ἤτοι ὀκ. 2,200, τὰ ὅποια παρελάβομεν διὰ χρεῖαν τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, δι² καὶ δίδομεν εἰς ἔνδειξιν τὸ παρὸν μας.

Σκιάθῳ τῇ 10 μαΐου 1822

Οἱ Ἀρσ επαγίται

Δρόσος Μανσόλας²

ἢ ἐτέρα ὑπογραφή δυσδιάκριτος.

VI

Ἐγγραφοῦ τῆς δημογεροντίας Σκιάθου

(0,33×0,22)

ἀριθ. 77.

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

ἢ

δημογεροντία Σκιάθου

δηλοποιεῖ ὅτι

Τὸ ἐπὶ τῆς νήσου ταύτης κείμενον ἱερὸν κοινοβιακὸν μοναστήριον

1. Τοῦ μοναχοῦ Χατζῆ-Ἀβραμίου εὐρίσκειται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Μονῆς τοῦ Ἐξαγγελισμοῦ ἐνωπόγραφος διαθήκη ἀπὸ 1822 Μαρτίου 23, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὗτος σὺν τοῖς ἄλλοις γράφει: «Φοβούμενος μήποτε διὰ τὸ ἄθλον τοῦ θανάτου τὰ κατ' ἐμὲ ἀδιάθετα μείνωσιν, ἐρρωμένους ἔχων τοὺς λογισμοὺς καὶ τὸν νοῦν ὑγιᾶ πρωτοτύπως μὲν, ἀφήμι πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς μου χριστιανοῖς καὶ αὐτοῖς τοῖς μισοῦσι καὶ ἀδικήσοσι τὴν ἀπὸ καρδίας συγχώρησιν· ἐπομένως δὲ, ἀφιερῶν μὲ τὴν ἰδίαν μου θέλησιν καὶ βούλησιν μετὰ τὸν θάνατόν μου ὅλα ὅτι μοῦ εὐρεθοῦνε κινήτᾳ καὶ ἀκίνητᾳ καὶ ἐδῶ ὅπου εὐρίσκομαι καὶ εἰς τὸ Ὄρος, ὅπου ἔχω δύο κελλία, ὅλα μέχρι μιᾶς τριχός, εἰς τὸ ἱερὸν κοινόβιον τῆς Σκιάθου τῷ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ὑπεραρχίας Θεοτόκου τῆς Ἐξαγγελιστρίας, ἐπειδὴ αὐτοῦ οἱ πατέρες ἐστάθησαν τῷ ὄντι καὶ γονεῖς μου καὶ συγγενεῖς μου καὶ ἀδελφοί μου, διότι μὲ ἐκτύπησαν εἰς τὴν ἀσθένειάν μου μὲ ὄλην τὴν ἀγάπην, ἔτι δὲ μὲ ὄλην τους τὴν δύναμιν ἐπεμελήθησαν καὶ ἐδιώρθωσαν καὶ ὠφέλησαν τὴν ψυχὴν μου».

2. Ὁ Δρόσος Μανσόλας κατήγετο ἐξ Ἀμπελακίων τῆς Θεσσαλίας. Ἐσοῦδας ἐπιτροπὴν καὶ φιλοσοφίαν ἐν Ἰένη μαθητεύσας παρὰ τῷ ποιητῇ Σίλλερ καὶ τῷ Φίχτε, τοῦ ὁποίου καὶ μετέφρασε τὸ ἔργον «Διδασκαλαὶ περὶ τοῦ ὄρισμοῦ τοῦ Ἀνθρώπου καὶ τοῦ Σπουδαίου». Τῷ 1821 διωρίσθη ἐκ τῶν πρώτων Ἀρσ επαγίτης ὑπηρετήσας σπουδαίως τὸν ἀγῶνα, τῷ δὲ 1823, μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου, διωρίσθη ἐπαρχὸς Ἀθηνῶν καὶ εἶτα Σύρου καὶ Τήνου. Τῷ 1832 ἐξελέγη πληρεξούσιος Θεσσαλίας, ἐπὶ Ὄθωνος δ' ἐχρημάτισε κατ' ἐπανά-

τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, μ' ὄλον ὅτι εἶναι εἰσέτι ἀτελείωτον! κατὰ τὴν οἰκοδομὴν καὶ χρεῖαν ἔχει πολλῶν ἐξόδων πρὸς ἀποπεράτωσίν του, μ' ὅλα ταῦτα ἐστάθη πάντοτε τὸ παραμύθιον τῶν ὄρφανῶν, τῶν πτωχῶν καὶ ἀπόρων, καθὼς καὶ οἱ προλαβόντες εἰς τοῦτο ἤγουμενεύσαντες καὶ ὁ νῦν ἤγουμενεύων ἐναρέτως καὶ χριστομιμῆτως διάγοντες ἐστάθησαν καὶ εἶναι σεβάσμιοι πατέρες, ὑπογραμμὸς καὶ τύπος Χριστοῦ ποιμένος καὶ φίλοι τοῦ κοινῶ καλοῦ. Διὰ ταῦτα πάντα τοιοῦτοι πάντοτε μαρτυρούμενοι ἔλαβον καὶ εἶχον περιθάλψεις καὶ προνόμια τῶν κατὰ καιροὺς κυβερνήσεων παραχωρούντων καὶ χαριζόντων εἰς τοῦτο τὸ ἱερὸν κοινοφελὲς κατὰστημα τὴν κατ' ἔτος ἐθνικὴν ἀποδεκάτωσιν. Τοιοῦτοτρόπως καὶ ἤδη διάγοντες ἀπολαμβάνουσι τὸ σέβας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ὄλων τῶν κατοίκων τῆς νήσου μας, ἐφ' ᾧ δίδεται καὶ τὸ παρὸν ἐπίσημον ἐνδεικτικὸν εἰς χεῖρας τοῦ καθηγουμένου κυρίου Φλαβιανοῦ μεθ' ὅλης τῆς εὐχαριστήσεως.

Ἐν Σκιαθῶ τῇ α' Ἰουνίου 1833

Οἱ δημογέροντες

Νικόλαος καρπέτης

Α. Μπονάκης²

Ἄγγελῆς γεωργίου³.

ληφιν γερουσιαστῆς καὶ ὑπουργὸς καὶ ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1860. *Ἐθεξε μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τὰ ἀρχαιολογικὰ πράγματα τῆς χώρας γενόμενος καὶ ἀντιπρόεδρος τῆς ἀρχαιολογικῆς εταιρείας* ἐδίδαξε δὲ πρῶτος τὴν νέαν Ἑλληνικὴν εἰς τὸν πολὺν Γερμανὸν φιλόλογον Hase. (πρβ. Σ. Κουγέα* ὁ Hase εἰς τὴν Ἑλλάδα* ἐν Ν. Ἔστια τόμ. II', ἀρ. τεύχ. 154).

1. Ὡς ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐσημετώσαμεν τῷ 1806 ἡ Μονὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ εἶχε τελειοποιηθῆ μόνον ὡς πρὸς τὰ κύρια σημεῖα αὐτῆς. Αἱ ἐπὶ μέρους ἐλλείψεις συνεπληροῦντο σὺν τῷ προΐόντι χρόνῳ.

2. Ὁ Ἀναγνώστης Μπονάκης ἦτο ἐκ τῶν παλαιῶν προσετῶν τῆς Σκιαθοῦ, ἐχρημάτισε δ' ὁ πρῶτος δήμαρχος τῆς νήσου ἀπὸ 1835-1841. Εἶτα διετέλεσε πολλακίς ἐπαρχιακὸς σύμβουλος καὶ τῷ 1852 ἐπαρχὸς Ξηροχωρίου.

3. Ὁ Ἄγγελῆς Γεωργίου (Μανιώτης) ἦτο ἐπίσης ἐκ τῶν παλαιῶν προσετῶν τῆς νήσου. Μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἰωάννου παρευρῆθη εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρρῶν ἀπολέσας καὶ τὸ ἰδιόκτητον πλοῖόν του μετὰ δὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐχρημάτισε πολλακίς δημοτικὸς σύμβουλος καὶ ἐπὶ ὀλόκληρον 15ετίαν ἐπίτροπος τοῦ ναοῦ τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου. Ἀπεβίωσε τῷ 1859.

VII

Ἔγγραφον ἐπάρχου Β. Σποράδων.

(0,33×0,22)

ἀριθ. π. 733
δ. 619

Ἐν Σκόρῳ τῇ 8 Ἰουνίου 1834

Ὅ

Ἐπαρχος τῶν Βορ. Σποράδων

Πρὸς τὸν πανοσιώτατον ἡγούμενον καὶ λοιποὺς πατέρας
τοῦ ἐν Σκιάθῳ ἱεροῦ κοινοβίου

Ἡ Α.Μ. ἐπινεύσασα εὐμενῶς εἰς τὰς ἀξιώσεις σας ἠὺδόκησε νὰ χαρίσῃ εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο κατὰστημα ἀτέλειαν τοῦ ἐπιβληθέντος εἰς τὰ διατηρούμενα Μοναστήρια δευτέρου δεκάτου διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον, ἐπὶ ὑποχρεώσει ὁμῶς, νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ ἐξῆς τὸ κοινόβιον τοῦτο ὡς περιθαλπτικὸν καὶ ἐπανορθωτικὸν τοῦ κλήρου κατὰστημα.

Κοινοποιοῦντές σας, πανοσιώτατε, τὴν Β. ταύτην ἀπόφασιν, σὰς προτρεπόμεν νὰ ἐπιμένετε εἰς τὴν ὅποιαν μετέρχεσθε φερωνύμως τοῦ ἐπαγγέλματός σας πολιτείας, πληροφροῦμενοι, ὅτι δι' αὐτὴν καὶ μόνην ἠξιώθητε τῆς τοιαύτης μοναδικῆς ἐξαιρέσεως¹.

Ταῦτα κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1357|1732 διαταγὴν τῆς Β. Νομαρχίας τοῦ νομοῦ μας, ἐκδοθεῖσαν κατὰ συνέπειαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 3571 διαταγῆς τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Β. Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας.

Ὅ

Ἐπαρχος

I. M. Μηλαΐτης

1. Καὶ ὁ ἐπίσκοπος Ἀργολίδος Κύριλλος γράφων πρὸς τὸν ἡγούμενον Φλαδιανὸν ἀπὸ 1834 Ἰουνίου ἢ ἐκ Ναυπλίου σημειοὶ σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ κάτωθι ἐνδεικτικὰ τοῦ καλοῦ ὀνόματος τῶν ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Ἐθαγγελισμοῦ ἀσκουμένων: «Πρὸς τούτοις σοὶ ἀναγγέλλομεν τὴν χαροποιὸν εἶδησιν, ὅτι ἡ ἱερὰ Σύνοδος εἰρηροστήθη, διὰ τὴν ἰδιαιτέραν ὑπόληψιν πρὸς τοὺς κοινοβιούτας μοναχοὺς τῆς ἱερᾶς Μονῆς σου, ν' ἀναφέρῃ ὅπου ἀνήκει περὶ τοῦ διπλοδεκάτου. Ὅθεν ἐπληροφρορήθημεν, ὅτι τὸ ἐκκλησιαστικὸν δέκατον χαρίζεται εἰς αὐτὴν καὶ διὰ λόγους τοὺς ὁποίους ἐκθέτετε καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν τῶν ἐν αὐτῇ ἀσκουμένων».

VIII

Ἐπιστολὴ μοναχῶν Ἐθαγγελισμοῦ πρὸς Φλαβιανόν.

(0,33×0,22)

Τὴν ὑμετέραν σεβασμιωτάτην πανοσιολογιότητα πανευλαβῶς τε καὶ υἱικῶς προσκυνοῦντες, τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμεθα.

Ἦν διαφυλάττοι ἡ Κυρία ἡμῶν Θεοτόκος κατ' ἄμφω υγιαίνουσαν διὰ θίου πρὸς ἡμετέραν παρηγορίαν καὶ συντήρησιν τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ποιμνίου. Καθὼς οἱ νεοσσοὶ τῶν κοράκιων ἐστερημένοι· μητρὸς ἐπικαλοῦνται τὸ θεῖον ἔλεος, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐστερημένοι Πατρός, δεόμεθα τοῦ θείου ἐλέους ὅπως νεύσῃ εἰς τὴν ὑμετέραν καρδίαν καὶ εἰσακούσῃ τῶν γεγραμμένων, διότι ὁ πνευματικὸς ἡμῶν Πατὴρ παπᾶ Ἀλύπιος κοιμηθεὶς ἐν Κυρίῳ κατὰ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον, ἀφῆκεν ἡμᾶς ἀποιμάντους καὶ διάγομεν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. Αὐτὸς ὁ μακαρίτης ἔτι ζῶν ἀπεφάσισεν ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὰ Σκάντζουρα¹ νὰ ἡσυχάσῃ, προέγραψεν εἰς τὸν γέρω Βικέντιον² διὰ νὰ ἔλθῃ καὶ ἀναλάβῃ τὴν ἡγουμενίαν· δὲν ἐπρόφθασεν ὁμως πληρῶσαι τὸ μελετώμενον κατὰ τό, ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων ἄλλα δὲ θεὸς κελεύει, ἀλλ' ἐκοιμήθη ἐν τῇ αὐτοῦ μετανοίᾳ. Ἐπληροφορήθημεν δὲ ὅτι καὶ ὁ γέρων Βικέντιος εὐρίσκεται ἐν ἀσθενείᾳ καταβροῦς, ἦτοι ἀπὸ ταυλαῖ, ἔθεν ἀπαντες μᾶ ψυχῇ καὶ γνώμῃ καὶ καρδίᾳ ἐπικαλούμεθα Σὲ τὸν γνήσιον καὶ θεόκλητον ἡμῶν πνευματικὸν Πατέρα, ὅπως εὐσπλαγχνισθεὶς προφθάσῃς ἡμᾶς ταχέως καὶ περιθάψῃς ὡς ὄρνις τὰ ἐαυτῆς νοσία, τὸ ὁποῖον

1. Τὰ Σκάντζουρα εἶνε ἐρημόνησος τῶν Β Σποράδων κειμένη Ν. Α. τῆς Ἀλοννήσου· συχνάζεται δ' ὑπὸ ἀλιέων καὶ σπογγαλιέων, διότι εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς ἀλιεύονται ἄριστοι ἀστακοὶ καὶ σπόγγοι.

2. Ὁ Βικέντιος, ἀγνωστον πόθεν καταγόμενος, καταλέγεται μεταξὺ τῶν λογίων ἀδελφῶν τῆς Μονῆς τοῦ Ἐθαγγελισμοῦ· τοῦτο δεικνύει καὶ ἡ σπουδαία ἀλληλογραφία του, ἣτις διασώζεται ἐν τῇ ἀρχεῖῳ τῆς Μονῆς. Ἐπὶ τῆς ἡγουμενίας τοῦ Γρηγορίου Χατζησταμάτη ὁ Βικέντιος ἀνεχώρησε ἐκ τῆς Μονῆς τῆς μετανοίας του καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἐν Πόρῳ Μονὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, τῆς ὁποίας καὶ ἐγένετο ἡγούμενος ἀπὸ τοῦ 1815—1818. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἐθαγγελισμοῦ ἐχρημάτισεν ἐπ' ὀλίγον ἡγούμενος αὐτῆς τῇ 1821, μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν διαφωνίαν καὶ ἀποχώρησιν τοῦ Φλαβιανοῦ. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀναλαβόντος τὴν ἡγουμενίαν τοῦ Ἀλυπίου, ὁ Βικέντιος μετ' ἄλλων ἀδελφῶν ἀνεχώρησεν εἰς Κέα, ὅπου καὶ ἐξελέγη ἡγούμενος τῆς Μονῆς τῆς ἁγ. Μαρίνης. Ἐκ τῆς Κέας δ' ἐσκόπει ν' ἀνακαλέσῃ αὐτὸν ὁ Ἀλύπιος.

δεόμεθα, παρακαλοῦμεν, ἱκετεύομεν χωρὶς ἀναβολὴν καιροῦ, ὅσον οὐπὼ νὰ προφθάσῃς. «Εἰ φιλεῖς με, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς—Χριστὸς τῷ Πέτρῳ, ποιέμενε τὰ πρόβατά μου», τοῦτο καὶ ἡμεῖς φωνάζομεν, ἂν ἀγαπᾷς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἔλθε καὶ ποιέμενε ἡμᾶς. Ἀναγινώσκομεν εἰς τὴν ἀγ. Γραφήν, ὅτι ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ θεοῦ ἅγιος καὶ προφήτης Μωϋσῆς διὰ μικρὰν ἀντιλογίαν οὐκ ἤξιώθη ἰδεῖν καὶ ἀπολαῦσαι τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας· ἡ ὑμετέρα Πατρότης παρακούουσα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν τῶν σῶν προβάτων «εἰ φιλεῖς με ποιέμενε τὰ πρόβατά μου» πῶς ἐλπίζει ἐπαπολαῦσαι τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, τὴν οὐράνιον βασιλείαν ᾧ Πάτερ; Μηδεὶς φωνάζει ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος, μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητήτω, ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ ἐτέρου ἕκαστος· ἡ ὑμετέρα Πατρότης λοιπὸν μὴ ζητήτω τὴν ἑαυτῆς ἀνάπαυσιν παρορῶσα ἡμᾶς ἀποιμάντους καὶ λελυπημένους· «ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὁ Χριστὸς σοὶ τὸ λέγει, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθῃσιν ὑπὲρ τῶν προβάτων», βάλε τοίνυν βάλε καὶ αὐτὸς τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ ἡμῶν. Ἀκόμη δὲν ἐσταυρώθῃς, δὲν ἔχυσες τὸ αἷμά σου, ὡς ὁ Χριστὸς, διὰ τοὺς ἀδελφούς σου, ἰδοὺ καιρὸς νὰ δεῖξῃς τὴν ἀγάπην σου πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς σου· «ὁ μισθωτός, φησί, καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφήσῃ τὰ πρόβατα καὶ φεύγει», καὶ ὁ Παῦλος, «ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη ἐκεῖ καὶ μενέτω»· ποιμὴν ἐκλήθη, ποιέμενε τὰ πρόβατα μὴ ὡς μισθωτός φεύγῃς. Κατὰ τὸ παρὸν οὐκ ἔχεις τινὰ ὑπό τινας ὑποψίαν, τὰ πράγματα εἰσὶν ἐν εἰρήνῃ οἱ ἀδελφοὶ καταγίνονται εἰς θελίτωσιν τῶν πραγμάτων τοῦ μοναστηρίου, αὐτὸ χάριτι θεῶν χρέος δὲν ἔχει· μάλιστα ἡ πρόνοια τῆς Θεοτόκου οἰκονομεῖ διὰ μέσου τοῦ λαδιοῦ ὅπου εἶναι καὶ προφθάνομεν τὰ ἀναγκαῖα καὶ υπερμαχοῦμεν ἀνακαινίσαι τὰ κεχερσωμένα ἀμπέλια. Εἰς καὶ μόνον σκώληξ κατεσθίει ἡμᾶς, ὅτι, ἐὰν δὲν προφθάσῃς ἐν τάχει, οἱ δημογέροντες θέλουσι γράψῃ εἰς τὸν Κυβερνήτην καὶ νὰ συστήσουν ἡγούμενον κατὰ τὴν ἀρέσκειάν των καὶ τότε δὴ τότε θέλομεν διασκορπισθῆ ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, ἢ δέ γε ἁμαρτία αὕτη θέλει μείνει ἅπασα ἐπάνω τοῦ ἡμετέρου Πατρὸς Φλαβianoῦ, ὃ μὴ γένοιτο. Ταῦτα μὲν οὐκ ἔπιπροθῶντες ἰδεῖν Σε ὡς οἱ τυφλοὶ τὸν ἥλιον.

1830 κατὰ τὸν Ἰανουάριον

ἀπὸ Σκιάθου¹.

1. Οἱ μοναχοὶ τοῦ Ἐθαγγελισμοῦ ἔγραψαν καὶ πρὸς τὸν Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος Καποδίστριαν. ἵνα ἐνεργήσῃ καὶ οὗτος περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Φλαβianoῦ. Ὁ Καποδίστριας τότε ἀπέστειλε πρὸς τὸν Φλαβianoῦ τὸ ἀπὸ 10 Μαρτίου 1830 ἐκ Ναυπλίου προτρεπτικὸν ἔγγραφο, ἐν ᾧ σὺν τοῖς ἄλλοις

Τῆς ὑμετέρας σεβασμιωτάτης Πανοσιολογιότητος

ὁ ἐν ἱεροδιακόνοις γέρον Κασσιανὸς καὶ πάντες οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί.

Καὶ ἡμεῖς ἡ δρώνυμος δυὰς Ἰωάσαφ ὁ Πάριος καὶ ὁ Ἰωάσαφ ὁ Χίος· οἱ ἐν ἱερομονάχοις ἐλάγιστοι πανευλαβῶς τὴν ἀσπαζόμεθα. Σημεῖωσον δέ, ὅτι ὁ γ'. κανὼν τῆς ΑΒ. Συνόδου λέγει. «εἰ γὰρ ὁ ζῶων ἀλόγων προστασίαν ἐγχειριζόμενος καὶ τοῦ ποιμνίου καταμελῶν οὐκ ἀτιμώρητος καταλιμπάνεται, ὁ τῶν τοῦ Χριστοῦ θεομαμάτων τὴν ποιμαντικὴν ἀρχὴν καταλιστευθεὶς καὶ ῥαθυμία τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν ἀπεμπολῶν, πῶς οὐδίκας τοῦ τολμήματος εἰσπραχθήσῃ;» Ἐτι ὁ Χριστὸς ἀφείς τὰ ἐνεννήκοντα ἐννέα, ἐπορεύθη ζητῶν τὸ πλανώμενον, τώρα γίνεται τὸ ἀνάπαλι, τὰ πλανώμενα ζητοῦν τὸν ποιμένα· πρέπει λοιπὸν καὶ ὁ ποιμὴν νὰ εὐσπλαγχνισθῇ τὰ κλονούμενα πρόβατα, ἵνα μὴ τέλος διασκοπισθῶσιν. Ὁθεν ἀνάγνῃ τὸν ῥηθέντα κανόνα.

IX

Ἐπανταχοῦσα Φλαβιανῷ².

Οἱ ἀπανταχοῦ διατελοῦντες Πανιερώτατοι καὶ θεοπρόβλητοι Μητροπολιταί, θεοφιλέστατοι καὶ θεοτίμητοι Ἀρχιεπίσκοποι τε καὶ ἐπίσκοποι, ἐντιμώτατοι Κληρικοί, εὐλαθέστατοι καὶ αἰδεσιμώτατατοι ἄγιοι Ἱερεῖς, πανοσιώτατοι Καθηγούμενοι τῶν ἱερῶν Μοναστηρίων, εὐγενέστατοι ἄρχοντες, τιμώτατοι Προεστῶτες καὶ ἀπαξάπαντες εὐλογημέ-

γράφει· «Ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐκπληρώσωμεν αἰτησι τῶν συναδέλφων σου καὶ συμπεραίνοντες ἐκ τῆς κοινῆς ἐκλογῆς πόσον δύνασαι νὰ συντελέσῃς εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου καὶ τὴν θεάρεστον διαγωγὴν τῶν ἐν αὐτῷ μοναζόντων, σὲ προτρέπομεν ἅμα λάβῃς τὴν παροῦσαν νὰ σπεύσῃς ὅπου σὲ προσκαλοῦν οἱ συναδελφοί σου».

1. Τῆς δυάδος ταύτης σώζεται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Μονῆς καὶ ἰδιαιτέρα ἐπιστολὴ ἀπὸ 6 Ἰουλίου 1834 τὴν ὁποῖαν ἀπηύθυνεν αὐτὴ πρὸς τὸν Φλαβιανόν, ὅτε οὗτος εἶχεν ἀπομακρυνθῆ τῆς Μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ δι' ὑποθέσεις αὐτῆς καὶ ἐβράβυνε νὰ ἐπιστρέψῃ. Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης τὸ τέλος ἔχει ὡς ἐξῆς: «Πόσον εἶσθε ἀναγκαῖος διὰ πολλοὺς λόγους νὰ εὐρίσκεσθε ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν τῶν ὑπογεγραμμένων πνευματικῶν τέκνων Σας, δὲν ἀγνοεῖτε: Δεόμεθα λοιπὸν σεβασμιώτατε πάτερ, μὴν ἀναβάλλετε πλέον τὸν καιρὸν, ἀλλὰ ταχύνατε τὸν ἐδῶ ἐρχομὸν Σας, ἵνα μὴ αὐτοὶ ἑαυτοὺς πνευματικῶς ποιμόνοντες ἀπολύμεθα, ἀλλ' ὑπὸ Σοῦ τοῦ ἐμπειροῦ Πατρός κυβερνώμενοι βοηθεῖα τῆς τε ἀειπαρθένου καὶ ὑπερενδόξου Θεοτόκου φθάσωμεν εἰς τὸν ἐν οὐρανοῖς εὐδιον λιμένα».

2. Ἡ ἀπανταχοῦσα αὕτη εὐρίσκεται εἰς χεῖρας ἡμῶν ἐκ δωρεᾶς τοῦ κ. Δημ. Κ. Γαλάτη.

νοι χριστιανοί. Διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν ταπεινοῦ Γράμματος¹ δηλοποιούμεν, ὅτι τὸ θεοδίδακτον ἔργον τῆς ἐλεημοσύνης πανταχοῦ μὲν ἐνεργούμενον ὠφέλιμόν ἐστι καὶ ψυχικῆς σωτηρίας πρόξενον, καὶ μάλιστα ὅταν ἐνεργῆται εἰς ἱερὰ καταγῶγια ἐνδεῆ ὄντα καὶ κοινοβιακὴν ζωὴν μετερχόμενα, ὅπου ὑμνῆται καὶ δοξάζεται ἀκαταπαύστως τὸ πανάγιον ὄνομα τῆς παναγίας Τριάδος καὶ ὅπου καθ' ἑκάστην ἐκτελοῦνται αἱ ἀναίμακτοι θυσίαι καὶ αἱ λοιποὶ ἱεραὶ τελεταὶ ὑπὲρ υγιείας καὶ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν τοῦ σύμπαντος κόσμου· ὅθεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἐνασκούμενοι πατέρες ἐν τῇ Ἱερᾷ σταυροπηγιακῇ καὶ κοινοβιακῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῇ κειμένῃ ἐν τῇ νήσῳ Σκιαθῆ, τιμωμένῃ μὲν ἐπ' ὀνόματι τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου Εὐαγγελιστρίας, ἐπικεκλημένῃ δὲ νέεν μοναστήριον, ἐνδεεῖς τυγχάνοντες καὶ στενοχωρίαν οὐκ ὀλίγην δοκιμάζοντες, ἔκ τε πολλῶν πάνυ ἀναγκαιοτάτων ἡμῖν ὄντων, μέγιστα δὲ καθ' ὑπερβολὴν ἐκ τῆς ἐπισυμβάσης ἄκρας δυστυχίας τῶν ἐφετεινῶν εἰσοδημάτων μας, σίτου, σῖνου, ἐλαίου καὶ τῶν λοιπῶν· ἐκ τῶν τοιούτων λοιπὸν στενοχωρούμενοι καὶ καταθλιβόμενοι καὶ μὴ δυνάμενοι ἄλλως πῶς ἐξοικονομῆσαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, ἄκοντες καὶ μὴ βουλόμενοι, προστρέχομεν μετὰ θεὸν εἰς τὰ φιλελεήμονα σπλάγγχνα ὑμῶν τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν. διὰ τοῦτο ἐκλέξαντες ἐξ ἡμῶν τὸν πανοσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς πατράσι κύριον πατᾶ Ἰλαρίωνα σὺν τῷ ὁσιωτάτῳ ἀδελφῷ ἡμῶν Γελασίῳ ἐξαποστέλλομεν αὐτοὺς χάριν ἐλέους καὶ βοηθείας καὶ παρακαλοῦμεν θερμῶς, ἵνα δεχθῆτε αὐτοὺς ἱλαρῶ τῷ ὄμματι καὶ εὐμενεῖ τῇ διαθέσει ἐλεοῦντες καὶ βοηθοῦντες αὐτοὺς πλουσίᾳ τῇ χειρὶ, καταγράφων ἕκαστος, ὅτι παρὰ θεοῦ φωτισθῆ καὶ καθὰ δυνάμει εἴη ὅπως διὰ τῆς θεαρέστου ὑμῶν ἐλεημοσύνης, ἡμεῖς μὲν λάβωμεν ἀναψυχὴν καὶ παραμυθίαν εἰς τὰς κατεπειγούσας ἡμῖν ἀνάγκας καὶ στενοχωρίας, ὑμεῖς δὲ ἐξῆτε ἀπειροπλάσιους τὰς ἀμοιβὰς παρὰ θεοῦ, τοῦ δεχομένου τὸ ἔλεος ὡς χρέος, ἡμεῖς δὲ μένομεν χρεώσται νὰ παρακαλῶμεν ἀδιαλείπτως τὴν θεϊάν του παντοδυναμίαν, ὅπως διὰ

1. Ἐκτός τῆς ἀπανταχοῦσης ταύτης ὁ Φλαβιανὸς ἐξαπέλυσε καὶ ἑτέρας δύο· τούτων ἡ πρώτη ὑπὸ χρονολογίαν 1819 Ἰανουαρίου 10 εὑρίσκεται ἀνέκδοτος ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Μονῆς τὴν δὲ δευτέραν, τὴν καὶ ἐκτενεστέραν πασῶν, ὑπὸ ἔτος 1819 Νοεμβρίου 25 ἐδημοσίευσεν, ὡς ἐσημειώσαμεν, ὁ Τρ. Εὐαγγελίδης. Τὴν πρώτην ἀπανταχοῦσαν περιέφερον ὁ λόγιος ἱερομ. Βικέντιος, ὅστις ἐφθασε καὶ μέχρι Ταϊγανίου τῆς Ρωσσίας καταλύσας εἰς «τὸ ἀρχοντικὸν τοῦ κύρ Ἰωάννη Βαρβάκη», ὡς τὸ ἀπὸ 1819 Ἀπριλίου 2 γράμμα τοῦ ἡγουμένου Φλαβιανοῦ πρὸς τὸν «κράτιστον, θεόσεπτον, θεοδόξαστον, θεοπρόβλητον καὶ ἅγιον» αὐτοκράτορα τῆς Ρωσσίας Ἀλέξανδρον ἀναγράφει.

πρεσβειῶν τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης καὶ προστάτιδος ἡμῶν θεοτόκου εὐλογῆ τοὺς οἴκους σας καὶ τοὺς κόπους καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σας. δεδώκαμεν τοῖς διαληφθεῖσιν ἀδελφοῖς ἐν κουτίῳ ἅγια λείψανα, ἵνα, ὅστις προκιρεθῆ, ψάλλῃ ἅγιασμόν ἐν τῷ εὐλογημένῳ οἴκῳ αὐτοῦ.

μακα Σεπτεμβρίου ιε'¹

Ὁ Καθηγούμενος τῆς ἐν Σκιαῶθ Κοινοβιακῆς καὶ Πατριαρχικῆς Μονῆς Φλαβιανός ἱερομόναχος καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί.

X

Ἐκκλησιαστικὴ ἐπιστολὴ τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου Καλλινίκου Ε'.

(0,34×0,24)

Καλλίνικος ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ρώμης
καὶ Οἴκουμηνικός Πατριάρχης

Θεοφιλέστατε ἐπίσκοπε Σκιαῶθου καὶ Σκοπέλου, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος κύρ Εὐγένιε, χάρις εἴη σου τῇ θεοφιλίᾳ καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Ἐκ τοῦ ἐμφανιζομένου σοι πατριαρχικοῦ ἡμῶν καὶ συνοδικοῦ σιγίλλιδου ἐν μεμβράναις γράμματος², θέλεις πληροφορηθῆ καλῶς τὴν νόμιμον διαίτησιν, ἣν ἐποιήσατο ἡ ἐκκλησία περὶ τὸ αὐτόθι ἐν τῇ νήσῳ Σκιαῶθ κείμενον ἱερὸν μονῆδριον τὸ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ ἐλεήμονος³ τιμώμενον καὶ ἐπιλεγόμενον τοῦ Κρυφοῦ κτιτορικῶν κληρονομικὸν δικαίωμα ὄν τοῦ ὀσιωτάτου ἐν μοναχοῖς κύρ Δαυῖδ καὶ ὅτι

1. Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπανταχούσης ταύτης ὁ Φλαβιανός ἦτο ἡγούμενος καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1821, μόλις δὲ περὶ τὰ τέλη τούτου ἀπεχώρησε τῆς Μονῆς ἀντικατασταθεὶς ἐπ' ὀλίγον ὑπὸ τοῦ Βικεντίου καὶ εἶτα ὑπὸ τοῦ Ἀλυπίου. Ἐπομένως τὸ ὑπὸ τοῦ Τρ. Εὐαγγελίδου σημειούμενον, ὅτι κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐλλην. ἐπαναστάσεως ἡγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἦτο ὁ Ἀλύπιος, δὲν εἶνε ἀληθές.

2. Τὸ πατριαρχικὸν τοῦτο σιγίλλιδου Γράμμα τοῦ Καλλινίκου Ε', ὡς ἐσημειώσαμεν ἔμπροσθεν, ἀπωλέσθη. Τοῦ αὐτοῦ ὅμως Πατριάρχου ὑπάρχει τὸ ἀπὸ 1802 μολυβδόβουλον περὶ τῆς Μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τὸ ὅποσον ἐπικυροῖ τὰ ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου Ε'. παραχωρηθέντα προνόμια. Τοῦτο ἐξεδόθη ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Τρ. Εὐαγγελίδου.

3. Ὡς γίνεται φανερόν ἐκ τῆς διακηρύξεως τοῦ Γέροντος Δαυῖδ τῆς ἐν τῷ ἀρχιεῖ τῆς Μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ φυλαττομένης, ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τῆς Μονῆς τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου τοῦ Κρυφοῦ ἐσφαλμένως δ' ἐπομένως ἀναγράφεται τοῦ «ἀγίου Ἰωάννου τοῦ ἐλεήμονος».

κατὰ πάντα δίκαιον λόγον ἀποσπῶσα τῆς διακατοχῆς τοῦ ἐν αὐτῷ τυραννικῶς εἰσπηδήσαντος κακοηγουμένου κατασφαλίζει εὐλόγως ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ εἰρημένου ὀσιωτάτου Δαυὶδ, ὡς γνησίου κληρονόμου καὶ ἐπομένως μεταρρυθμίζει εἰς σχολεῖον κοινὸν τιμῶσα αὐτὸ προσεπιτούτοις τῇ σταυροπηγιακῇ αὐτῆς κλήσει καὶ χάριτι κατὰ τὰς ἐνθέριμους αἰτήσεις καὶ παρακλήσεις τῆς ἐκείνου ὀσιότητος, καθάπερ ἐντελέστερον ἔση πεπληροφορημένος ἐκ τοῦ εἰρημένου πατριαρχικοῦ ἡμῶν καὶ συνοδικῶ σιγιλλιώδους ἐν μεμβράναις γράμματος. ἀλλ' ἐπειδὴ πρὸς τὴν εὐμαρεστέραν ἀποπεράτωσιν τῶν γραφομένων καὶ τὴν κατὰ χῶρον τοῦ δικαίου ἀποκατάστασιν ζητεῖται καὶ ἡ ἀπὸ μέρους σου πρόθυμος συνδρομὴ καὶ συναντίληψις, διὰ τοῦτο γράφοντες διὰ τῆς παρουσίας ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς ἐντελλόμεθα καὶ παραγγέλλομέν σοι ἀμεταθέτως, ὅπως ἄμα τῷ ἐγχειρισθῆναί σοι ταύτην μετακαλεσάμενος ἀμέσως ἔμπροσθέν σου τὸν ἐν αὐτῷ τῷ μονηδρίῳ ἀναξίως ἡγουμενεύοντα καὶ ἰδιορρόθμως προϊστάμενον δηλοποιήσης αὐτῷ τὴν γενεμένην ἐσχάτην τῆς ἐκκλησίας ἀπόφασιν, καὶ ὡς κακοήθη, ἀδόκιμον καὶ διαβεβλημένον ἀποδιώξης κακῶς ἐξ ἐκείνου τοῦ μονηδρίου, χωρὶς νὰ ἐπιτρέψῃς εἰς τὸ νὰ λάβῃ ἐξ αὐτοῦ οὐδὲ τὸ μικρότερον, καθότι οὐδὲν ἴδιον ἔχει ἐν αὐτῷ, οὐδὲ προσθήκην τινὰ ἐποιήσατο, οὐδὲ ὅσα εὔρεν ἐν αὐτῷ ἐτήρησεν, ἀλλὰ διέφθειρε καὶ κακῶς ἐχρήσατο καὶ ἐπιζήμιος ἐφάνη ἐκεῖνος καὶ λυμεῶν. Τοῦτον γοῦν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κακῶς ἀποβαλὼν καὶ ἐξήσας θέλεις συναγωνισθῆς μετὰ τοῦ εἰρημένου ὀσιωτάτου ἐν μοναχοῖς κύρ Δαυὶδ εἰς τὸ νὰ δοθῇ ὁ προσήκων ρυθμὸς τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτοῦ τοῦ μονηδρίου εἰς σχολεῖον, προσφέρων τὴν κατὰ δύναμιν συναντίληψίν σου καὶ συνδρομὴν εἰς τὰς αἰτήσεις τῆς ὀσιότητός σου, ὅστις ὀφείλει νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀναγκαίαν διοίκησιν κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ ἡμετέρου ἐκκλησιαστικοῦ γράμματος, μηδενὸς ἐναντιουμένου τὸ παράπαν ἢ ἀντιλέγοντος. ὀφείλει γοῦν καὶ ἡ θεοφιλία σου ὡς κατὰ τόπον ἀρχιερεὺς νὰ διατηρῆς ἀνωτέραν πάσης ἐπηρείας τὴν σχολὴν ταύτην, ὡς εἰς κοινὴν ὠφέλειαν τῶν αὐτοχθόνων καὶ ξένων ὁμογενῶν συσταθεῖσαν ὑπὸ τῆς αὐτοῦ ὀσιότητος καὶ ἐκκλησιαστικῶς ὑπερασπιζομένην καὶ ἀδούλωτον καὶ ἐλευθέραν καὶ ἀκαταζήτητον οὖσαν, ἅτε δὴ τῇ σταυροπηγιακῇ ἀξίᾳ καὶ χάριτι τετιμημένην. Οὕτω λοιπὸν γινώσκων καὶ ἡ θεοφιλία σου ποιήσον μετὰ σπουδῆς καὶ εὐπειθείας ὡς σοι γράφοντες παρακελευόμεθα, διαπεραιῶν αἰσίως τὰ ὅσα ἀφορῶσιν εἰς δικαίωσιν τοῦ εἰρημένου ὀσιωτάτου ἐν μοναχοῖς κύρ Δαυὶδ, καὶ εἰς συντήρησιν, ἀυξήσιν τε καὶ βελτίωσιν τῆς σχολῆς ταύτης καὶ εἰ γε

φανείη τις τάναντία πράττων καὶ ἀπειθῶν ἢ καὶ αὐτὸς ὁ ἐν αὐτῇ τό γε νῦν κακῶς διατρίβων εἰρημένος ἡγούμενος, νὰ δηλώσῃς πρὸς ἡμᾶς ἀμέσως διὰ γράμματός σου διὰ νὰ ἐπιφέρωμεν κατ' αὐτοῦ δριμυτέραν τὴν ἐκκλησιαστικὴν παιδείαν, ὅτι περιμένομεν ἐν τάχει τὴν πληροφορητικὴν σου ἀπόκρισιν ἐξ ἀποφάσεως, ἣ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μετὰ τῆς θεοφιλίας σου. Παρὰ ταῦτα ἐντελλόμεθα τῇ θεοφιλίᾳ σου, ὁποῦ νὰ ἐπιστατήσῃς ὅλαις δυνάμεσι καὶ νὰ συναγωνισθῆς μετὰ τοῦ ῥηθέντος ὁσιωτάτου κύρ Δαυῖδ εἰς τὸ νὰ ἀναλάβῃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ τὸ εἰρημένον μονήδιον, ὅλα τὰ κακῶς πωληθέντα κτήματα αὐτοῦ καὶ πράγματα ἢ συναλλαγέντα παρὰ τοῦ ἐν αὐτῷ εἰρημένου κακοκοινόμενου καὶ ἡγευμένου, χωρὶς νὰ μείνῃ ἐζημιωμένον μέχρι κεραίας¹.

αὐθ' ἰανουαρίου ιθ'

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
Καλλίνικος

XI

Ἀφιερωτήριον Τσουγκρεᾶ.

(0,28×0,19)

Ἄ Ο Σκιάθου καὶ Σκοπέλου Διονύσιος βεβαίωϊ.

Τὴν σήμερον διὰ τοῦ παρόντος φανερόνω ἐγὼ ὁ κωνσταντῆς τοῦ ποτὲ μανωλάκη², ὅτι τὸ νησί ὁ Τσουγκρεᾶς³, τὰ μισὰ λέγω τὰ χωρά-

1. Κατόπιν τοῦ Πατριαρχικοῦ σιγιλλίου καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης ἐπιστολῆς, ὁ Γέροντ Δαυῖδ ἐξέδωκε διακήρυξιν πρὸς τοὺς «εὐλαθεστάτους ἱερεῖς, τιμιωτάτους προεστῶτας, προβλεπτάς καὶ ἐπιτρόπους καὶ ἀπαξάπαντας νοικοκυραίους τῆς αὐτοῦ πατρίδος Σκιάθου», διὰ τῆς ὁποίας ἐγνώριζε τὰ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀποφασισθέντα καὶ κατέληγεν· «Ἐγὼ δὲ σκοπὸν τοιοῦτον καὶ ἔστω εἰς εἶδησίν σας, ὅτι νὰ συστήσω σχολεῖον κοινόν καὶ νὰ θάνω διδάσκαλον ὁποῦ νὰ παραδίδῃ γράμματα καὶ μαθήματα εἰς τὰ ἑλληνικά καὶ ὅποιος ἀγαπᾷ καὶ θέλει νὰ πηγαίνῃ νὰ διαβάξῃ καὶ νὰ σπουδάξῃ τοῦ δὲ διδασκάλου ὁ μισθὸς νὰ δίδεται ἀπὸ τὸ εἰσόδημα ὁποῦ συνάξεται ἀπὸ τὰ ὑποστατικά τοῦ Προδρόμου καὶ ἡ χάρις τοῦ Τιμίου Προδρόμου καὶ ἡ βοήθεια νὰ βοηθήσῃ ὁποῦ νὰ στερεώσῃ ἓνα τοιοῦτον εὐάρεστον ἔργον εἰς τὴν πατρίδα μας».

2. Ἄ Κωνσταντῆς Μανωλάκης προέρχεται ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Φραγκουλαίων· τὸ βαπτιστικόν δ' ὄνομα τοῦ πατρός του μετέβαλεν εἰς ἐπίθετον κατὰ τὴν τότε κρατοῦσαν συνήθειαν. Οὗτος ἐχρημάτισε προεστῶς τοῦ Κἄστρου.

3. Ἄ Τσουγκρεᾶς εἶνε ἡ μεγαλειτέρα τῶν περὶ τὴν Σκιάθον νησίδων. Ἐσχάτως ἐκτεθεὶς εἰς πλειστηριασμόν ὑπὸ τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. ἡγοράσθη ἀντὶ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως ἑκατ. δραχμῶν ὑπὸ τοῦ ἐκ Δομοκοῦ Ἀλεξ. Χαρατζῆ.

φια ὁποῦ ἔχει ἐπάνω καὶ σπέρνονται εἰς αὐτὸ τὸ νησί, τ' ἀφιερῶνω εἰς τὴν παναγίαν τὴν βαγγελίστριαν στοκαλάμι, τὸ ὅποιον νησί αὐτὸ ἔχει ὁ πατέρας μου κληρονομίαν ἀπὸ πάππου πρὸς πάππον ὁμοῦ μὲ τὸν παπᾶ-φραγκοῦλη τὸν ἀδελφόν του. καὶ μοιράζοντας ὁ πατέρας μου μανωλάκης μὲ τὸν ἀδελφόν του παπᾶ-φραγκοῦλη ἔμεινε τὸ μισὸ νησί τοῦ πατέρα μου καὶ τὸ ἄλλο μισὸ τοῦ ἀδελφοῦ του παπᾶ-φραγκοῦλη. ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς αὐτὸ τὸ μοναστηράκι εἶναι ἐνδεεῖς καὶ δὲν ἔχουν κανένα εἰσόδημα εἰς κυβέρνησίν τους, τὸ ἄφησα..... εἰς τὸ μοναστήριον εἰς μνημόσυνον τῶν γονέων μου. καὶ νὰ μὴν ἔχη ἄλλος κανεὶς οὔτε ἀπὸ τὰ παιδιά μου, οὔτε ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μου, μόνον νὰ ἔχη τὴν ἐξουσίαν τὸ αὐτὸ μοναστήριον, οὗ οἱ καλόγηροι: νὰ τὸ δουλεύουν καθὼς δύνανται. καὶ διὰ τὸ βέβαιον τῆς ἀληθείας ἐγγράφω τὸ παρὸν μὲ τοὺς ὑπογεγραμμένους μάρτυρας¹.

1764 ἰουλίου 4.

κωνσταντῆς μανωλάκης βεβαιώνω
φραγκοῦλης Κουμμιανοῦ βεβαιώνω

ἔπονται καὶ δύο ἕτεροι ὑπογραφαὶ δυσδιάκριτοι.

*Ἐγγραφον ἐν Σκιάθῳ Μαΐου μεσοῦντος 1934

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν ΦΡΑΓΚΟΥΛΑΣ
ΠΤΥΧ. ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

1. Τὸ ἕτερον ἡμισὶ τῆς νησίδος Τσουγκρεᾶ ἀφιέρωσαν εἰς τὴν νέαν Μονὴν τοῦ Ἐθαγγελισμοῦ τῷ 1796 οἱ ἀδελφοὶ Ἰωάννης καὶ Γεώργιος Λογοθέτου, ἀνεψιοὶ τοῦ Κωνσταντῆ Μανωλάκη, ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Φραγκοῦλαίων καὶ οὗτοι καταγόμενοι.